

Biologisk mångfald och pandemier

Biologisk mångfald är en förutsättning för allt liv på jorden. Den är avgörande för en hållbar utveckling och en viktig resurs för människor. Skyddas inte naturen ökar risken för fler pandemier i framtiden.

Buskbränderna i Amazonas, torkan i Afghanistan, översvämningarna i Nepal och Indien och gräshoppor som angriper grödor i Östafrika har slagit hårt mot människorna i världen. Nu drabbar Corona-pandemin både individer och världsekonomin. Vad har dessa saker gemensamt? Jo, de visar tydligt beroendet mellan människa och natur.

När den kraftigt och snabbt minskande biologiska mångfalden sker får våra samhällen svårare att stå emot och återhämta sig ifrån katastrofer som t. ex. klimatförändringarna.

Risken för smittspridning och pandemier ökar på grund av människans intrång i naturen. När människan tar allt större del av jordens yta i anspråk trängs de vilda djuren på en allt mindre yta. Det innebär förlust av livsmiljöer och av biologisk mångfald.

Några särskilda riskområden som kan nämnas och som olika forskare tar upp:

- * När djur och människor kommer allt närmre varandra ökar risken för att nya virus sprids. Det kan vara att våra tamdjur kommer i kontakt med djurarter som har mikroorganismer som inte finns hos människor. Troligen sprids Aids på det sättet.
- * Handeln med djur bidrar till minskad biologisk mångfald och smittspridning.
- * En annan risk är när vilda djur säljs och slaktas till exempel på marknader.
- * Storskalig djurhållning bidrar också med ökade risker.
- * Vårt omfattande resande har ökat riskerna.
- * Coronan är inte djurens fel, det är människan som bär ansvaret.
- * Coronaviruset är ett tydligt tecken på att miljöförstörelsen dödar människor.

Fakta är hämtade från: FN, Sida, Global Health Security, Andrew Cunningham professor i vilda djurs epidemiologi vid Zoologi Society London.

Sammanställt av Lars-Erik

Vi tycker inte om

att det nu i våra hav flyter runt mer än 150 miljoner ton plast. Och det bara fylls på. Varje år ökar mängden plast med mellan 5 och 13 miljoner ton. Globalt uppskattas 80% av skräpet i havet komma från land.

Plast är mycket problematiskt för sjöfåglar och vattenlevande djur, då de tolkar plasten som mat. Med plast i magen kan individer svälta ihjäl.

Forskning visar att över 800 arter som lever i eller nära vatten påverkas negativt av skräpet i havet. Till ovan nämnda miljöproblem kommer att djur trasslar in sig i plastrester. Plasten innehåller ofta farliga kemikalier. Forskare bedömer, utan att hittills visa det, att vi redan har mätbara mängder plast i oss.

Vi tycker: om Gökegård i Öjersjö

Områdets redovisning i detaljplanen stämmer inte överens med den verklighet som håller på att ta form. Vi bedömer att det är samhällsbyggnadskontoret som ansvarar för att detaljplaner efterlevs.

Vi tycker: om parkslide

Kommunen måste ta tag i frågan och gå med i länsstyrelsens program för bekämpning av parkslide. Skaffa fram kunskap, undvik spridning och bekämpa där den redan etablerat sig! Pengar finns att söka!

Vi tycker: om enfaldiga markytor

Det behövs projekt för att öka biologisk mångfald i kommunen. Nu minskar artantalet och mängden djur och växter med en hittills inte skådad hastighet. Vi är beroende av biologisk mångfald för våra liv!

Vi tycker om att regeringen menar att miljömålet för biologisk mångfald ska nås.

Miljömålet är en viktig utgångspunkt i det nationella genomförandet av Agenda 2030. Arbetet med att nå miljömålet ska intensifieras och allt fler aktörer i samhället ska involveras i olika typer av miljöarbete. Initiativ som bidrar till att nå målet ska tas på alla nivåer i samhället och nya satsningar och styrmedel kan komma. Det finns stora behov av ytterligare åtgärder för att ställa om samhället och närma oss målet.

Engagerade medlemmar!

Engagerade medlemmar är ett måste för att lokalavdelningen ska kunna leva vidare och fortsätta att erbjuda oss ett intressant och omväxlande program! Nu behöver vi förstärkning i både styrelsen och programarbetet.

Varför ska man då engagera sig i den lokala verksamheten? Jo, för att det är fantastiskt roligt att vara en del i ett team som tillsammans arbetar för det vi medlemmar är intresserade av och brinner för. Och ju fler som delar på arbetet desto lättare blir det.

Du kan bidra med att

- vara en i styrelsen, ledamot eller suppleant valberedning etc
- vara med och planera kommande aktiviteter
- vara med och genomföra aktiviteter, utomhus eller inomhus.
- vara med och göra vår programskrift.
- har du något specialområde? Låt oss gärna använda det.

Det är såklart en tillgång om du har goda lokalkunskaper om Partille och har tankar och idéer som kan bidra till att skapa ett innehållsrikt och tilltalande program.

Hör av dig till styrelsen!

Styrelsen

Utrotningen

Hoten mot arterna

Inga framsteg har gjorts mot artutrotningshoten i världen. Tvärtom ser man en ökad trend och nya hot. Livsmiljöförstörelse och överexploatering är de största hoten på land och i vatten. Hoten är kopplade till människans verksamheter, från det lokala till det globala. Som exempel kan nämnas att vi ofta, när vi importerar varor, hotar arter i det land vi importerar ifrån.

Grovt räknat används 40 procent av jordens landyta till åker eller bete, 64 miljoner kilometer vägar finns på kontinenterna, och sedan 1990 har 129 miljoner hektar skog försvunnit. Mindre än 40 procent av alla floder flyter fritt, utan fördämningar. I havet är överexploatering av t.ex. fisk fortfarande det främsta hotet. Redan nu påverkas 19 procent av de undersökta hotade arterna av klimatförändringen.

I Sverige är drygt 4000 arter upptagna på den svenska rödlistan. De främsta orsakerna är det moderna skogsbruket och de igenväxande jordbruksmarkerna. Där finns utgöra 2/3-delar av de rödlistade arterna. Andra faktorer är exploatering av mark för människans olika behov, fiske mm.

Som utrotade i landet räknas 209 arter. Som exempel kan nämnas ett 50-tal skalbaggsarter. Vildren och svartråtta är utrotade däggdjur. Bland fåglarna är svart stork, blåkråka, mellanspett, lunnefågel och tofslärka bland de försvunna från landet. Anledningen till detta är mänskliga aktiviteter av olika slag men även att några av arterna befann sig på gränsen till möjlig utbredning.

Det sjätte massutdöendet Pixabay

Utöver de 200 utdöda arterna har många fler försvunnit från delar av landet. Drygt 900 av de rödlistade arterna som fortfarande är bofasta har försvunnit från minst ett län. Flera arter har försvunnit från västra Götaland men kanske återfinns någon annan stans i Sverige. Hur ska vi förhålla oss till sådana lokala utrotningar? När nu arter dör ut i snabbare takt än tidigare på grund av mänskliga aktiviteter, ställer det oss inför allvarliga frågeställningar. Är det att betrakta som en kollektiv skuld? Har inte varje art lika stor rätt att leva som vi har? Hur ska vi se på vårt sätt att sätta människan i centrum (i förhållande till djur som exempel)? Innan vi bestämt vad vi ska göra har ytterligare arter dött ut.

Lars-Erik

Sörens bildgalleri 2020

Bild: Gulsippor i Björndammen

Bild:Forsärla; kärleksspel Finngösa

Bild: Mindre guldvinge

Bild: Pekande ladusvala-kanske på vägen söderut?

Kan vi se något positivt med Coronapandemin?

Kan vi bland alla dystra rapporter om Coronaviruset se något som är positivt under rådande situation? Vad som rapporterats massmedialt är de lägre luftföroreningshalterna. Vid studier av luftföroreningars inverkan på människor analyserar man den så kallade överdödligheten. Analyserna är statistiska och granskar exempelvis hur olika populationer lever och hur länge de lever. Man kan då se att det finns en viss överdödlighet som beror på hur mycket människor utsätts för luftföroreningar. Överdödligheten är mycket stor! Bara i Sverige handlar det sannolikt om mer än 5000 personer per år. När det gäller luftföroreningar talar vi om långvarig exponering. Skulle utvecklingen med minskade luftföroreningar stå sig och man kan rädda en procent av alla som skulle ha dött av luftföroreningarna är det sannolikt fler än antalet som kommer att dö av Coronavirus. Kommer vi att ta tillfället i akt och fortsätta hålla nere luftföroreningarna?

Bild: Pixabay

Ljuspunkterna är, enligt chalmersforskaren Martin Hultman, att 1) en ny lagstiftning är under arbete för att minska klimatpåverkan. 2) I Sverige har köttkonsumtionen gått ner för tredje året i rad. 3) Flygandet har minskat. 4) Det har skapats en global klimataktivism i samband med ungdomars skolstrejker för klimatet.

Bild: Pixabay – Närheten till natur och läsning under pandemin tycks ha ökat.

När Coronapandemin klingar av och samhället ska återgå till det "normala" har vi kanske kvar samma grundproblem som fanns innan. Men vi måste kraftfullare klimatomställa vårt samhälle. Då är vi kanske mer motiverade? Vi kanske inser fördelarna med distansmöten som leder till färre resor och mindre koldioxidutsläpp, minskat flygande, minskad bilåkning och minskad konsumtion av onödiga prylar allt med minskande utsläpp av koldioxid som följd. Miljönyttan är enormt stor om vi konsumerar mindre, men bättre. Kanske kan vi köpa kvalitet i stället för kvantitet, kanske kan vi laga och återanvända, kanske kan vi välja begagnat och använda kläder minst dubbelt så många gånger som idag då vi statistiskt bara använder plaggen sju gånger. Kanske kan vi ur Coronapandemin lära oss att sänka livstempot, ta det lugnare, arbeta mindre, få mer fritid och umgås med varandra. Kanske kan vi nu välplanerat ta oss an de förändringar som krävs för den nödvändiga klimatomställningen. Det skulle vara något positivt som kan komma ur eländet med Coronapandemin.

Lars-Erik

Programpunkter

Observera att programpunkterna från och med detta nummer presenteras på vår hemsida och på vår Facebooksida. Våra vandringar i naturen genomför vi med begränsning av antalet deltagare (15 max). Inomhusaktiviteterna har vi ställt in tills vidare. Ändringar redovisar vi på vår hemsida. Vår nästa vandring på Gotaleden äger rum söndagen 27 september från Jonsered till Lerum med start klockan 10.00. Anmäl till Lars-Erik senast 26 september 0707-838 838. ***Vill du ha Nattskärran i brevlådan ring 0707-838 838.***

Har ni sett några gubbar vandra omkring vid Partillebos byggnader?

Ni kan vara lugna. Det är bara vi två gubbar från Naturskyddsföreningen som har gått runt och inventerat för att värdera hur vi lokalt kan öka närvaran av olika växter och djur – öka biologisk mångfald. Många trevliga människor har vi träffat, men Coronan har gjort att vi känt oss tvungna att hålla avstånd. Inventeringarna är utförda på uppdrag av Partillebo. Rapportern kommer att beskriva nuvarande läge och komma med förslag till hur man kan göra för att öka mångfalden vid Partillebos områden. Men åtgärder måste ske i dialog med brukarna av markerna. Vi betraktar oss som biologer samtidigt som vi har lite erfarenhet av trädgårdsskötsel men vi vet inte alltid hur man vill använda de ytor som står till buds, inte heller vet vi vilka trädgårdsmaskiner som det finns tillgång till. Vad gäller de som nyttjar Partillebos byggnadsbestånd finns säkert många synpunkter på hur områden ska se ut. Hela projektet kräver således enligt vår mening kommunikation med brukarna. Vi hoppas att det ska vara genomförbart framöver.

Bild:Lars-Erik och Sören; Bakom kameran: Christina Nilsson

Vi hoppas kunna återkomma och berätta mer om projektet när vi kommit längre.

Lars-Erik och Sören

STYRELSE

Ordförande

Lars-Erik Jevås

Lindåseliden 4, 433 53 Öjersjö
031-98 71 94; 070-783 88 38;
jevaslarserik@gmail.com

Kassör/Sekreterare

Nils Kilander

Malmy. 8, 433 61 Sävedalen
070-323 51 37;
nisse.kilander@gmail.com

Ledamöter

Cristina Styrén

Södra Annebergsv. 44,
433 37 Partille; 070-245 44 67
cristina.styren@telia.com

Sören Ahlfors

Tulteredsvägen 5, 433 76 Jonsered
soren_ahlfors@hotmail.com
073-969 58 09

5:e styrelseledamoten NN (vill vara anonym).

Partille Naturskyddsförening

Postadress:

c/o Lars-Erik Jevås,
Lindåseliden 4, 433 53 Öjersjö

E-post och hemsida:

partille@naturskyddsforeningen.se
www.naturskyddsforeningen.se/
partille

Bank: Länsförsäkringar,
kontonr: 9022 60446 12

Org.nr. 855101-0773

valberedning

???

styrelsen

I redaktionen: Lars-Erik Jevås

Omslag: Bild: Hanna Åhman